

INTERREGIONALE VERPAKKINGSCOMMISSIE

OVERZICHT
NIEUWE ERKENNING
FOST PLUS
VAN 2 FEBRUARI 2024

IVCIE

Commission interrégionale de l'Emballage
Interregionale Verpakingscommissie

De Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) heeft, met een kleine vertraging, op 2 februari 2024 een nieuwe erkenning verleend aan Fost Plus als organisme voor het beheer van huishoudelijk verpakkingsafval. Deze erkenning geldt van 1 januari 2024 tot 31 december 2028.

De belangrijkste thema's van deze nieuwe erkenning zijn de volgende:

- ***Stelsel van statiegeld***

De erkenning omvat elementen die binnen de IVC zijn voorgesteld ter ondersteuning van de politieke besluitvorming in het kader van de mogelijke invoering van statiegeld voor eenmalige plastic en metalen drankverpakkingen. Ze zijn bedoeld om de Regeringen te informeren en hen te voorzien van een aantal elementen waarmee, volgens de IVC, rekening dient gehouden te worden.

- ***Samenwerkingsakkoord UPV voor bepaalde afvalstromen en zwerfvuil***

De erkenning voorziet in een procedure voor het wijzigen van de erkenning, in het geval van goedkeuring van het toekomstige Samenwerkingsakkoord betreffende het UPV-kader voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

- ***Basisscenario's voor de inzameling van huishoudelijk verpakkingsafval (artikel 6)***

De inzamelscenario's in artikel 6, die tegen de werkelijke en volledige kosten vergoed moeten worden, zijn in lijn met de vorige erkenning, maar er zijn tekstuele verbeteringen en verduidelijkingen aangebracht, zoals de opname van de brengsystemen op korte afstand in het corpus van artikel 6 (zie verder) en inzake de principes die nageleefd moeten worden:

- de toevoeging van het principe dat, indien Fost Plus in het verleden een bepaald inzamelscenario heeft aanvaard als zijnde geschikt voor een rechtspersoon van publiekrecht, hij niet later op zijn aanvaarding kan terugkomen;
- een verduidelijking van de mogelijkheden om in toeristische zones de ophaalfrequentie tijdens het toeristische seizoen te verhogen.

- ***Inzamel- en operationele kosten in recyclageparken***

Voor glas en papier/karton blijft de vergoeding van de inzameling op de recyclageparken opgenomen in artikel 6 en dus deel van de basisscenario's voor de inzameling van huishoudelijk verpakkingsafval.

Aangezien de inzameling van PMD in recyclageparken beschouwd wordt als een aanvulling op de basisscenario's, is deze niet langer opgenomen in artikel 6. Artikel 8, §3 bepaalt echter dat Fost Plus de inzamelkosten voor PMD in recyclageparken moet blijven vergoeden. In werkelijkheid blijven de terugbetalingen van Fost Plus dus dezelfde.

Naast de inzamelkosten voorziet artikel 7 ook de vergoeding van de operationele kosten van de recyclageparken (exploitatiekosten en dergelijke). Deze kosten liggen

nu aanzienlijk hoger en verschillen per stroom. De vergoeding bestaat uit volgende onderdelen:

- een forfait van 2.000 EUR per jaar, per recyclagepark waar KGA/DSM/HCA worden ingezameld;
- een forfait van 1.000 EUR per jaar per recyclagepark waar EPS en kurk worden ingezameld;
- 30 EUR per ton papier/karton, ingezameld op de recyclageparken;
- 104 EUR per ton glas, ingezameld op de recyclageparken.

- ***Terugbetaling kosten ingezameld KGA/DSM/HCA***

Artikel 18 behoudt de terugbetaling van de kosten voor de selectieve ophaling en verwerking van huishoudelijk verpakkingsafval dat verontreinigd is door gevaarlijke stoffen of dat deze heeft bevat, maar vereenvoudigt het terugbetalingsmechanisme. De operator die verantwoordelijk is voor de afvalverwerking zal de factuur voor het gedeelte van de huishoudelijke verpakkingen dat aan Fost Plus wordt aangerekend, rechtstreeks naar Fost Plus sturen. Het Gemengd Comité is verantwoordelijk voor het bepalen van de gewichtspersentages van de huishoudelijke verpakkingen in de stromen KGA/DSM/HCA.

- ***Ingezamelde “andere” afvalstromen in recyclageparken***

Voor EPS-materialen en kurk biedt de erkenning Fost Plus de mogelijkheid om de inzameling bij recyclageparken en de verkoop te organiseren, op voorwaarde dat de rechtspersoon van publiekrecht hiermee instemt.

Voor de resterende “andere” stromen die door intercommunales in recyclageparken worden ingezameld, voorziet artikel 8 nog steeds een speciale forfaitaire vergoeding voor de inzameling en de verwerking. Deze vergoeding wordt nu gedifferentieerd volgens de bestemming van de recyclage, om recyclage op korte afstand van deze stromen aan te moedigen:

- 300 EUR per ton gerecycleerd huishoudelijk verpakkingsafval binnen de EU;
- 30 EUR per ton gerecycleerd huishoudelijk verpakkingsafval buiten de EU.

- ***Berekeningsmethode van de recyclagepercentages***

Om een einde te maken aan alle discussies omtrent dit onderwerp, werd in de erkenning duidelijk gestipuleerd dat de gerecycleerde hoeveelheden bepaald moeten worden volgens de Europese berekeningsmethode, waarbij Fost Plus nog steeds een recyclage van de hoogst mogelijke kwaliteit moet blijven garanderen.

- ***Sorteerboodschap***

De bij de vorige erkenning opgerichte werkgroep “sorteerboodschap” wordt behouden. Haar taak blijft om de sorteerboodschap voor het grote publiek te evalueren.

- **Werkgroep “materialen”**

De werkgroep “materialen”, die ook bij de vorige erkenning werd voorzien, wordt behouden. De taak van deze werkgroep blijft het identificeren van verpakkingen die onderworpen moeten worden aan een sterk ontradend tarief (ten minste tweemaal het hoogste tarief voor de verpakkingen die selectief worden ingezameld met het oog op recyclage), omdat ze de selectieve inzameling en/of sortering belemmeren, of omdat ze niet kunnen worden gerecycleerd.

- **“Ad hoc” werkgroep voor kosten in regie**

Als onderdeel van deze erkenning zal een nieuwe “ad hoc” werkgroep worden opgericht. Haar taak zal zijn om een berekeningsmodel voor de kosten in regie te ontwikkelen. Deze werkgroep zal bestaan uit Fost Plus en de rechtspersonen van publiekrecht die in regie werken.

- **Verdeelsleutels voor papier/karton**

Papier/karton is een gemengde stroom, bestaande uit verpakkingsafval en ander afval.

Naar aanleiding van de studies die de IVC tijdens de vorige erkenning uitvoerde, werden de in artikel 11 bepaalde verdeelsleutels voor papier/karton herzien. Voortaan brengt Fost Plus 53% (in plaats van 32%) van de tonnages in rekening en vergoedt hij 60% (in plaats van 44%) van de kosten voor de inzameling van de tonnages gemengd papier/karton die selectief worden ingezameld.

- **Brengsystemen op korte afstand**

De inzameling via brengsystemen op korte afstand, die in de plaats komen van de huis-aan-huis inzameling, wordt opgenomen in artikel 6 en behoort nu dus tot de basisscenario's. Deze vervangende systemen worden vergoed tegen de reële en totale kosten, met een begrenzing op het dubbele van de referentiekost van de huis-aan-huis inzameling.

Deze vergoeding is niet van toepassing voor aanvullende brengsystemen op korte afstand. De inzameling daarvan wordt vergoed volgens de regeling voor de “aanvullende scenario's” die opgenomen is in artikel 8, §2, dat wil zeggen aan het variabel gedeelte van de referentiekost voor het opgehaalde materiaal (40% van de kosten, uitgedrukt in EUR/ton).

De vergoeding voor de inzameling van de vervangende brengsystemen op korte afstand, wordt in welbepaalde gevallen aangevuld met een vergoeding voor de investeringskosten van deze brengsystemen, in het kader van een globale budgettaire enveloppe (zie verder).

- **Budgettaire enveloppe voor investeringen inzake inzamelrecipiënten en -infrastructuur**

In artikel 13, §1 werd er een budgettaire enveloppe voorzien voor investeringen inzake de aankoop van inzamelrecipiënten en -infrastructuur en inzake de optimalisering van de glaszameling. Dit artikel bepaalt thans meer specifiek dat Fost Plus het volgende vergoedt:

1. 65% van de kosten voor het aankopen en plaatsen van ingegraven glasbollen;
2. de kosten van acties inzake:
 - de maandelijkse huis-aan-huis inzameling van glas;
 - de verbetering van de netheid van de glasbolsites door camerabewaking en/of aanvullende reiniging van de glasbolsites, met inbegrip van het verwijderen van het aanwezige zwerfvuil;
 - de opvolging van de inzameling door het plaatsen van glasbolsensoren;
3. 50% van de investeringskosten voor de aanschaf en plaatsing van onder- of bovengrondse containers voor papier/karton en PMD die in welbepaalde zones in de plaats komen van de huis-aan-huis inzameling; het gaat in de praktijk om zones waar de huis-aan-huis inzameling niet aangewezen is;
4. 60% van de aankooprijks van individuele containers voor de huis-aan-huis ophaling van papier/karton (die bij voorkeur zijn uitgerust met een chip om het aantal ledigingen te monitoren).

Deze enveloppe heeft de vorm van een bijdrage van maximum 0,39 EUR per inwoner per jaar, per rechtspersoon van publiekrecht.

- **Alternatieve inzameling van eenmalige gasflessen**

De laatste jaren heeft lachgas ernstige problemen veroorzaakt op het vlak van gezondheid, netheid en veiligheid (vooral in de vorm van explosies in afvalverbrandingsovens). Artikel 18, §2 werd toegevoegd om Fost Plus voor dit probleem te responsabiliseren door hem de opdracht te geven om projecten in de drie Gewesten op te zetten of om reeds lopende projecten te ondersteunen. Hiertoe zal Fost Plus een actieplan moeten opmaken.

- **Kosten voor projectopvolging**

De vergoeding voor de kosten voor de projectopvolging door de rechtspersonen van publiekrecht is aangepast, als gevolg van de vereenvoudiging van de PMD-sorteerboodschap.

Deze door Fost Plus terugbetaalde vergoeding bedraagt 0,63 EUR per jaar, per inwoner. Intercommunales met een lage bevolkingsdichtheid ontvangen een extra vergoeding.

- **Kosten voor lokale communicatie**

De vergoeding van de kosten voor lokale communicatie wordt behouden, maar er werd een extra vergoeding ingevoerd om rekening te houden met de hogere kosten als gevolg van de structurele tweetaligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- **Aankoop en distributie van blauwe zakken**

Met de toestemming van de rechtspersonen van publiekrecht kan Fost Plus uniforme blauwe zakken aanschaffen en verdelen.

- **Sorteerbonus voor PMD**

In deze nieuwe erkenning is opnieuw een residubonus voor het sorteren van PMD ingevoerd. Deze financiële incentive zal worden toegekend aan rechtspersonen van publiekrecht waarvan het residugehalte PMD beperkt is (minder dan 12%), met een lineaire toename in functie van de daling van het residugehalte.

- **Preventie en hergebruik**

De strategie voor preventie en hergebruik is versterkt.

Uiterlijk op 15 december 2024 moet Fost Plus twee ambitieuze actieprogramma's voorstellen voor de preventie van verpakingsafval bij zijn leden: een actieprogramma voor "het vermijden en verminderen van verpakkingen" en een actieprogramma voor "ecodesign".

Het actieprogramma "vermijden en verminderen van verpakkingen" streeft tegen het einde van de erkenningsperiode naar een absolute vermindering van ten minste 5% van de hoeveelheid wegwerpverpakkingen die op de markt wordt gebracht.

Elk jaar zou Fost Plus minstens 2% van zijn totale budget voor 2024 moeten investeren in de uitvoering van het actieprogramma "vermijden en verminderen van verpakkingen".

Het actieprogramma "ecodesign" is bedoeld om het ecologisch ontwerp en de circulariteit van verpakkingen te stimuleren.

Een derde actieprogramma om de leden van Fost Plus aan te moedigen om herbruikbare verpakkingen te gebruiken, moet tevens uiterlijk op 15 december 2024 door Fost Plus worden voorgesteld. Dit actieprogramma heeft als streefdoel om het marktaandeel van herbruikbare verpakkingen tegen het einde van de erkenningsperiode met minstens 5% te verhogen.

- **Meldpunt oververpakking**

De werking van het meldpunt “oververpakking” moet worden verbeterd. Ook de feedback die aan de consumenten wordt gegeven over de ondernomen acties kan beter. Zo zou Fost Plus onder andere antwoorden binnen een bepaalde termijn moeten kunnen garanderen.

- **Out-of-home strategie**

De out-of-home strategie wordt verduidelijkt en versterkt door een duidelijk operationeel kader, dat de vorm aanneemt van een actieplan. Dit actieplan omvat bepalingen inzake monitoring en rapportage en moet elk jaar worden bijgewerkt.

In deze context zal Fost Plus uiterlijk op 15 december 2024 een actieplan “out-of-home” moeten voorstellen, waarin een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende categorieën (en subcategorieën):

- A. niet-huishoudelijke inzameling van PMD: inzameling op de werkplek, inzameling in openbare vuilnisbakken (selectief en niet-selectief), andere projecten “out-of-home” (evenementen, sport, horeca, toeristische plaatsen ...);
- B. huishoudelijke inzameling van PMD (huishoudens, scholen, bedrijven, andere bronnen);
- C. andere materialen: papier/karton en glas.

Voor categorie A en de subcategorieën zullen er concrete en ambitieuze doelstellingen inzake inzameling geformuleerd moeten worden, terwijl de focus op preventie en hergebruik blijft liggen. Fost Plus zal duidelijk moeten aangeven hoe de doelstellingen bereikt zullen worden en wat de geplande budgetten zijn. In het bijzonder wordt:

- voor de hele categorie A tegen 2028 gestreefd naar minstens 25% méér inzameling ten opzichte van 2024;
- voor de “inzameling op de werkplek” een doelstelling geformuleerd inzake de toename van het percentage van bedrijven dat PMD inzamelt, met als doel de hoeveelheid PMD-afval die nog steeds bij het bedrijfsmatig restafval terechtkomt en niet wordt gesorteerd, te halveren;
- voor de “inzameling in openbare vuilnisbakken” een doelstelling geformuleerd inzake de installatie van selectieve openbare vuilnisbakken en nog een andere voor het sorteren van selectieve en niet-selectieve openbare vuilnisbakken. Het doel is om tegen het einde van de erkenningsperiode alle openbare vuilnisbakken ofwel selectief te maken, ofwel na te sorteren.

Alle drie de categorieën (A, B en C) moeten worden gemonitord.

Er dient ook opgemerkt te worden dat als onderdeel van het actieplan “out-of-home” pilootprojecten door Fost Plus kunnen voorzien worden.

De tekst van de nieuwe Fost Plus erkenning kan geraadpleegd worden op onze [website](#).